

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ
Ι. ΡΑΛΛΗ 15 ΒΟΥΛΑ

Σ Τ Ο Ι Χ Ε Ι Α

ΓΙΑ ΤΗΝ Ε.Ο.Κ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

"Ιδιότητα, σκοποί, στόχοι, μέλη κ.ά.

Μ. Παπαγιαννάκης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα (ΕΟΚ) ἰδρύθηκε στὶς 25 τοῦ Μάρτη 1967 στὴ Ρώμη.

Ἐξῆς εὐρωπαϊκῆς χωρῆς (Γαλλία, Ἰταλία, Ὁμοσπονδιακὴ Γερμανία, Ὀλλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο) συμφώνησαν, ὑπογράφοντας τὴ Συνθήκη τῆς Ρώμης, νὰ προσπαθήσουν σιγά-σιγά νὰ ἐξαλείψουν τὰ ἐμπόδια, τὰ ἐμπόδια ποὺ ὀρθώνονταν στὶς οἰκονομικῆς τους συναλλαγές καὶ νὰ δημιουργήσουν ἔτσι στὸ σύνολο τοῦ ἐδάφους τους μιὰ Κοινὴ Ἀγορὰ γιὰ τὰ προϊόντα τους. Αὐτὸ σημαίνει κατάργηση τῶν δασμῶν, δηλαδὴ τῶν φόρων εἰσαγωγῆς ποὺ πληρώνανε οἱ πολῖτες κἀθε χώρας ποὺ ἀγόραζαν προϊόντα μιᾶς ἀπὸ τὶς ἄλλες χώρες τῆς ΕΟΚ. Σημαίνει ἐπίσης κατάργηση κἀθε ἄλλου περιορισμοῦ, διοικητικοῦ ποσοτικοῦ κ.λ.π, ποὺ ἐμποδίζει τὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων ἀνάμεσα στὶς ἔξῃ χώρες.

Πέρα ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων, ἡ ΕΟΚ ἐπιδίωξε ἐπίσης καὶ ἔχει σημαντικὰ προχωρήσει στὴν γενίκευση τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν κεφαλαίων στὸ ἔδαφος τοῦ συνόλου τῆς ΕΟΚ. Ἔτσι ἡ ΕΟΚ, ἀπὸ ἓνα ἄθροισμα ἔξῃ χωρῶν μεταβάλλε σιγά-σιγά σὲ ἓνα ἑνιαῖο ἔδαφος ἀπὸ οἰκονομικὴ ὄψη.

Τόσο περισσότερο μάλιστα ποὺ οἱ ἔξῃ χώρες ἀποφάσισαν νὰ ὑιοθετήσουν κοινὴ συμπεριφορὰ ἀπέναντι στὶς ἄλλες χώρες. Ἔτσι π.χ. σήμερα ἡ ΕΟΚ ἔχει ἓνα σύνορο πρὸς τὶς "τρίτες" χώρες. Ὅποιο ἐμπόρευμα ἔρχεται ἀπὸ αὐτὲς πληρώνει τὸν ἴδιο δασμὸ σ' ὅποιαδήποτε χώρα τῆς ΕΟΚ κι ἂν μπαίνει. Ἡ ΕΟΚ ἔχει ὅπως λέγεται ἓνα κοινὸ ἐπιτελικὸ δασμολόγιο.

Οἱ ἐπιδιώξεις ὅμως τῆς ΕΟΚ πᾶνε πέρα ἀπὸ τὴν "τελωνειακὴ ἔνωση" (ὄχι τελωνεῖα ἀνάμεσα στὶς χώρες-μέλη, "κοινὰ" τελωνεῖα ἀπέναντι στὶς ἄλλες χώρες).

Οι χώρες-μέλη, θεωρητικά τουλάχιστο, έχουν βάλει σαν στόχο την οικονομική, νομισματική και πολιτική ένωση τους. Αυτό σημαίνει ότι προοδευτικά θα υιοθετήσουν κοινή νομοθεσία απέναντι στην οικονομία τους, στα κοινωνικά προβλήματα κ.λ.π., θα βαδίσουν πρό ένα κοινό νόμισμα και τέλος προς κοινά όργανα και θεσμούς για την άσκηση εξουσίας (κοινοβούλιο, δικαστήριο, διοίκηση).

Για άλλους ο τελικός στόχος είναι ένα είδος συνομοσπονδίας², για άλλους ένα είδος όμοσπονδίας¹ κρατών.

Όμοσπονδία: είναι μία ένωση κρατών με ένια ή γασία και διακυβέρνηση, τουλάχιστον σ' ένα σημαντικό βαθμό.

Στην όμοσπονδία υπάρχει έπομένως κοινή, κυβέρνηση, κοινά όργανα για την άσκηση πολιτικής σε πολλά θέματα και τομείς. Τα κοινά όργανα είναι ξεχωριστά και σ' ένα μεγάλο βαθμό ανεξάρτητα από το κάθε κράτος-μέλος.

Η Δυτική Γερμανία είναι π.χ. όμοσπονδία πολλών μικρών κρατών (Βαυαρία, Έσση, Βέρδη κ.λ.π.).

Συνομοσπονδία: είναι μία ένωση κρατών με κάποια ένια ή κοινά όργανα για διάφορους τομείς. Τα κράτη-μέλη κρατούν όμως την δική τους κυριαρχία, διοίκηση κ.λ.π. ενώ τα κοινά όργανα έχουν όσες εξουσίες ρητά τους αναγνωρίζονται και παραχωρούνται από τα κράτη-μέλη. Οι ΗΠΑ, ή Έλβετία είναι παραδείγματα Συνομοσπονδίας. Φυσικά με το χρόνο τα όρια Όμοσπονδίας και Συνομοσπονδίας μπορούν να γίνουν δυσδιάκριτα αν π.χ. στην τελευταία τα κράτη-μέλη αναγνωρίζουν και παραχωρούν όλο και περισσότερες εξουσίες και αποκλειστικές αρμοδιότητες που στην συνέχεια δεν μπορούν να πάρουν πίσω (π.χ. κάτι τέτοιο συμβαίνει από καιρό στις ΗΠΑ...)

Μέχρι τώρα κοινή πολιτική έχει υιοθετήσει απέναντι στην γεωργία (κοινή αγροτική πολιτική ή ΚΑΠ).

Αυτό σημαίνει ότι για την μεγάλη πλειοψηφία των γεωργικών προϊόντων, οι τιμές, ή αγορά, το έξωτερικό εμπόριο, οι κάθε είδους ενισχύσεις και προστατευτικά μέτρα δεν καθορίζονται πια από κάθε χώρα χωριστά, αλλά με κοινές αποφάσεις που παίρνει ένα συμβούλιο από υπουργούς όλων των χωρών-μελών. Στο Συμβούλιο υπουργών προτάσεις και εισηγήσεις για όλα τα σχετικά θέματα υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Έπιτροπή (ή Έπιτροπή, ή Κομισιόν, με το Γαλλικό της όνομα). Αυτή η Έπιτροπή αποτελείται από μέλη που διορίζονται από κάθε χώρα. Τα μέλη της όμως είναι ανεξάρτητα, δεν έχουν δηλαδή την υποχρέωση να συμμορφώνονται με έντολές ή συμφέροντα της πατρίδας τους. Είναι ένα υπερεθνικό όργανο.

Οι τελικές αποφάσεις των Συμβουλίων υπουργών παίρνονται μόνο αν συμφωνήσουν όλοι (άρχη της ομοφωνίας) ενώ προβλέπεται ότι κάποτε στο μέλλον θα μπορούσαν να παίρνονται αποφάσεις με πλειοψηφία. Αυτό θα σημαίνει ότι μία χώρα θα μπορεί να είναι υποχρεωμένη να εφαρμόσει αποφάσεις με τις οποίες δεν συμφωνεί. Θα είναι κι αυτό ένα καινούργιο βήμα προς την υπερεθνικότητα της ΕΟΚ, αλλά για την ώρα πολλοί αντιδρούν σ' αυτή την ιδέα.

Πέρα από την ΚΑΠ, υπάρχει κοινή πολιτική ή στοιχεΐα κοινής πολιτικής (Ισότητα ανδρών - γυναικών, περιορισμός των όμοσικών απολύσεων εργατών κ.λ.π.), στην έξωτερική πολιτική (π.χ. εμπόρϊκές σχέσεις με άλλες χώρες) Τέλος ελπίζεται ότι σύντομα θα υπάρξει το λεγόμενο Ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα (ΕΝΣ) με το οποίο οι χώρες-μέλη θα προσπαθήσουν να έχουν κοινή πολιτική απέναντι στα νομισματικά προβλήματα, ενώ πολλές ελπίζουν ότι έτσι θα οδηγηθούν προς την υιοθέτηση ενός πρώτου νομίσματος.

Όσο για την πρόοδο της πολιτικής ενοποίησης της ΕΟΚ, έχει λίγο προχωρήσει. Σημαντικό βήμα θεωρείται το ότι εδώ και λίγα χρόνια οι άνωτατοι ήγέτες των χωρών-μελών (πρόεδρος ή πρωθυπουργός) συναντιούνται συστη-

ματικά και περιοδικά και παίρνουν κοινές αποφάσεις πάνω στα σημαντικά θέματα της ΕΟΚ.

Ένα άλλο βήμα θα γίνει τον Ιούνιο του 1979 όταν για πρώτη φορά οι πολίτες των χωρών-μελών θα εκλέξουν με άμεση και καθολική ψηφοφορία τα μέλη της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης (του κοινοβουλίου δηλ. της ΕΟΚ). Μέχρι τώρα τα μέλη της εκλέγονται από τη Βουλή της κάθε χώρας. Πολλοί ελπίζουν ότι οι εξουσίες της Συνέλευσης αυτής θα μεγαλώνουν όλο και περισσότερο μέχρι να γίνει μια πραγματική Ευρωπαϊκή Βουλή που θα ελέγχει την Ευρωπαϊκή κυβέρνηση, (δηλ. την Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Άλλοι όμως είναι έντεως αντίθετοι προς μία τέτοια προοπτική που θα ενίσχυε ακόμα παραπάνω τον υπερεθνικό χαρακτήρα της ΕΟΚ.

Τό 1972 η Ευρώπη των Έξι (δηλ. η ΕΟΚ με Έξι μέλη) διευρύνθηκε: τρεις νέες χώρες έγιναν μέλη της, η Η. Βρετανία, η Δανία και η Ιρλανδία. Σήμερα συζητιέται μία νέα διεύρυνση της ΕΟΚ των 9, αυτή τη φορά προς τον Νότο. Η Ελλάδα υπέβαλε την υποψηφιότητα της για Ένατη στην ΕΟΚ τον Ιούνιο του 1975. Πρόσφατα έληξαν ουσιαστικά οι σχετικές διαπραγματεύσεις και προβλέπεται ότι η Ελλάδα θα είναι μέλος της ΕΟΚ από την 1/1/1981. Παράλληλα, η Ισπανία και η Πορτογαλία υπέβαλαν επίσης την υποψηφιότητά τους και σύντομα θα αρχίσουν και οι δικές τους διαπραγματεύσεις με την ΕΟΚ.